

BEZPIECZNY POWIAT GOSTYŃSKI

**Założenia powiatowego programu
zapobiegania przestępczości
oraz porządku publicznego
i bezpieczeństwa obywateli
w latach 2012 - 2015**

SPIS TREŚCI:

- 1. Wprowadzenie**
- 2. Charakterystyka uwarunkowań społeczno – gospodarczych
Powiatu Gostyńskiego**
- 3. Cele programu „Bezpieczny Powiat Gostyński”**
- 4. Obszary działania**
- 5. Propagowanie programu**
- 6. Monitorowanie i ocena realizacji programu**
- 7. Finansowanie**

1. WPROWADZENIE

Porządek, spokój, zdolność do szybkiej organizacji i reagowania na wszelkie przejawy naruszenia prawa jednoznacznie kojarzy się nam z poczuciem bezpieczeństwa.

Na początku lat 90-tych w kraju nastąpił znaczny wzrost przestępczości, rozwoju wielu zorganizowanych grup przestępczych. Nastąpiło obniżenie wartości moralnych, poczucia bezpieczeństwa społecznego, zaufania obywateli do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

Od kilku lat jednak policja, samorządy i różne organizacje społeczne podjęły starania, aby poprawić ten stan rzeczy. Działanie te nie były jednak ze sobą skoordynowane. Podejmowane były na zbyt wysokim szczeblu, na zasadzie formułowania ogólnych założeń, które to założenia realizowane były częściowo, pobieżnie i często bez uwzględnienia lokalnych warunków.

Żyjemy w czasach, kiedy samodzielne działania Policji i innych instytucji jednak nie były ze sobą skoordynowane. Podejmowane były na zbyt wysokim szczeblu, na zasadzie formułowania ogólnych założeń, które to założenia realizowane były częściowo, pobieżnie i często bez uwzględnienia lokalnych warunków.

Zaistniała, więc potrzeba, aby na szczeblu powiatowym, gminnym, a nawet sąsiedzkim zainicjować skoordynowane działania profilaktyczne, zmobilizować maksymalną liczbę instytucji, organizacji i mieszkańców, wykorzystania ich potencjału do podjęcia wspólnych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa. Gwarantem zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców naszego regionu jest niniejszy program pod nazwą „**Bezpieczny Powiat Gostyński**”, który jest swoistą płaszczyzną międzyludzkiego i międzyinstytucjonalnego porozumienia i współdziałania, na kanwie, którego każda inicjatywa na rzecz poprawy bezpieczeństwa znajdzie wsparcie finansowe, merytoryczne i techniczne.

Powszechna znajomość i społeczna akceptacja założeń tego programu jest warunkiem skutecznej jego realizacji.

W powiecie wiodącą rolę w realizacji programu powinien mieć **starosta**, jako przewodniczący komisji bezpieczeństwa i porządku. Komisja, w skład, której wchodzi m.in. [art. 38a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2001.142.1592 ze zmianami)] przedstawiciele Policji, Państwowej Straży Pożarnej i prokuratury, powinna wspierać starostę przy realizacji programu.

W gminach zadania „Bezpieczny Powiat Gostyński” będzie inicjował i realizował burmistrz / wójt. Może go wspierać komisja rady gminy (miasta) oraz osoby i instytucje działające na rzecz bezpieczeństwa.

2. CHARAKTERYSTYKA UWARUNKOWAŃ SPOŁECZNO – GOSPODARCZYCH POWIATU GOSTYŃSKIEGO

Powiat Gostyński obejmuje obszar o powierzchni 810,4 km². Na obszarze tym zamieszkuje łącznie **76 800** osób, z czego **62 608** w miastach. Gęstość zaludnienia wynosi **95,0** osób na 1 km² (średnia krajowa 124/1 km²).

Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach naszego powiatu przedstawia się następująco:

- ü Gostyń – 207 osób/1 km² (liczba mieszkańców – 28,434, w tym Gostyń – 20,800)
- ü Borek Wlkp.– 61,7 osoby/1 km² (liczba mieszkańców – 7,876)
- ü Krobia – 100,0 osoby/1 km² (liczba mieszkańców – 12,961)
- ü Pępowo – 70,3 osoby/1 km² (liczba mieszkańców – 6,091)
- ü Piaski – 82,3 osoby/1 km² (liczba mieszkańców – 8,295)
- ü Pogorzela – 54,8 osoby/1 km² (liczba mieszkańców – 5,289)
- ü Poniec – 60,8 osoby/1 km² (liczba mieszkańców – 8,048)

Teren naszego powiatu jest dobrze zurbanizowany. W miastach zamieszkuje łącznie 81,3% ogółu mieszkańców. W sektorze gospodarczym przeważa rolnictwo (w odniesieniu do całego powiatu) oraz przemysł, usługi i handel (w odniesieniu do gminy Gostyń i pozostałych miast powiatu). Rodzaj prowadzonej działalności jest istotnym czynnikiem przy opracowywaniu założeń programu.

Pomimo stosunkowo dużego uprzemysłowienia powiatu gostyńskiego, podobnie jak w całym kraju, następuje powolne zmniejszanie rynku pracy poprzez likwidację przedsiębiorstw i zbiorowe zwolnienia pracowników. Sytuacja ta ma istotny wpływ na zwiększenie bezrobocia (wskaźnik bezrobocia w miesiącu listopadzie 2008. wyniósł 10,3%). Sprzyja to społecznej frustracji, obniżeniu poziomu życia, a co za tym idzie – wzrostowi przestępczości.

3. CELE PROGRAMU „BPG”

Mając na uwadze obniżenie poczucia bezpieczeństwa, które może budzić społeczne niezadowolenie, należało wyjść naprzeciw oczekiwaniom i stworzyć podstawy długofalowych, skoordynowanych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa.

W oparciu o istniejące dotychczas programy profilaktyczne pod nazwami „Razem bezpieczniej” i „Sąsiedzki Program Przeciwdziałania Przestępczości” opracowano program:

„Bezpieczny Powiat Gostyński”, którego nadrzędnym celami są:

- 3.1. Wzrost realnego bezpieczeństwa w powiecie gostyńskim,**
- 3.2. Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców w naszym powiecie,**
- 3.3. Ograniczenie rozwoju głównych rodzajów patologii społecznych, tj. alkoholizmu i narkomanii,**
- 3.4. Zmniejszenie zagrożeń związanych z demoralizacją nieletnich,**
- 3.5. Podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie rozpoznawania, obrony i zwalczania przestępczości, patologii, demoralizacji,**
- 3.6. Wytworzenie w społeczeństwie współodpowiedzialności za stan bezpieczeństwa.**

W ogólnym pojęciu stanu bezpieczeństwa należy rozumieć głównie:

- *zmniejszenie liczby przestępstw pospolitych, gospodarczych, wykroczeń,*
- *poprawę bezpieczeństwa na drogach, osiedlach i w innych miejscach publicznych,*
- *poprawę bezpieczeństwa rodziny.*

Realizację założeń niniejszego programu przewidziano na lata 2012 – 2015.

Efektem wspólnych działań i wysiłku instytucji samorządowych, Policji, różnego typu organizacji i mieszkańców powinna być znacząca poprawa stanu bezpieczeństwa, rozwój świadomości społecznej w zakresie współodpowiedzialności za niego, tworzenie się społecznego ruchu sprzeciwu wobec wszelkiego rodzaju objawom naruszania porządku, przyjętych norm obyczajowych.

Dążenie do tego stanu musi nastąpić poprzez tworzenie swoistej więzi, solidarności, współpracy i zaufania pomiędzy ludźmi, instytucjami naszego powiatu.

Połączenie wspólnych działań zaowocuje większą skutecznością pracy Policji. Przyczyni się do zmniejszenia rozmiaru przestępczości, ograniczenia szkód materialnych i moralnych wyrządzanych przez jej istnienie i rozwój, a także wpłynie znacząco na dobre samopoczucie mieszkańców, uaktywni ich społecznie, oraz wpłynie na pozytywny wizerunek naszego regionu, jako obszaru o małym ryzyku, spokojnego i mającego dobre prognozy kryminologiczne na przyszłość.

Jedną z głównych korzyści płynących z realizacji programu jest również ograniczenie wydatków na likwidację skutków działalności przestępczej w przyszłości, tj. ograniczenie wydatków na leczenie, rehabilitację i opiekę nad ofiarami przestępstw, postępowania śledcze i sądowe, resocjalizację, likwidację szkód majątkowych.

Do ustalenia pełnego obrazu zagrożeń i potrzeb społecznych w dziedzinie bezpieczeństwa niezbędne są, poza informacją statystyczną, m.in.: rzetelne badania opinii publicznej, dialog społeczny, praca na szczeblu lokalnym (np. w formie grup osiedlowych). Bardzo ważne jest też wykorzystywanie aktywności i wiedzy dzielnicowych.

Na podstawie aktualnej wiedzy o stanie i poczuciu bezpieczeństwa określono obszary działania programu i kierunki aktywności zaangażowanych podmiotów.

Każde przedsięwzięcie wymaga zdiagnozowania problemu, ustalenia przyczyn jego powstania, możliwości przeciwdziałania, a następnie wyznaczenia zadań, by zapobiec, bądź wyeliminować zagrożenia. W opracowywaniu tych zadań należy uwzględnić partnerów, którzy wesprą działania.

Należy również pamiętać o współpracy Policji ze strażą miejską.

4. OBSZARY DZIAŁANIA:

4.1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania

4.2. Przemoc w rodzinie

4.3. Bezpieczeństwo w szkole

4.4. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

4.1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania

Problemy:

1. Utrzymujące się zagrożenie przestępczością pospolitą, wciąż wysoki poziom zjawisk chuligańskich i patologicznych.
2. Wzrastające zagrożenie przestępstwami popełnianymi przez osoby pozostające pod wpływem alkoholu czy narkotyków.
3. Anonimowość, bierność, brak poczucia odpowiedzialności za dobro wspólne, dające „nieme przyzwolenie” na popełnianie przestępstw i wykroczeń.
4. Niewłaściwa organizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz osiedli sprzyjające zachowaniom aspołecznym, popełnianiu przestępstw i wykroczeń.
5. Funkcjonowanie licznych lokali gastronomicznych czy sklepów nocnych, które często są ogniskami zachowań patologicznych lub zakłóceń porządku publicznego.

Zadania

1. Rzetelna analiza stanu służby prewencyjnej Policji, ze wskazaniem głównych problemów i oceną współpracy ze strażami gminnymi (miejskimi) i innymi podmiotami ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.
2. Zintegrowana organizacja i dyslokacja służby:
 - oparta na analizach, uwzględniających dane i doświadczenia różnych komórek organizacyjnych Policji, oraz na mapach zagrożeń, opracowanych wspólnie z podmiotami poza policyjnymi, a zawierających informacje m.in. uzyskane w wyniku konsultacji społecznych, badań potrzeb oraz problemów społeczeństwa,
 - zapewniająca koordynację działań poszczególnych komórek organizacyjnych Policji,
 - zapewniająca komunikację między różnymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz bezpieczeństwa w celu wspólnego planowania i koordynacji działań oraz oceny osiągniętych efektów.
3. Zwiększenie liczby patroli Policji i innych formacji w tych miejscach i czasie, gdzie są najbardziej potrzebne, poprzez efektywniejsze wykorzystanie zasobów kadrowych w Policji.
4. Promowanie i efektywne wykorzystanie możliwości technicznych a w szczególności monitoringu wizyjnego miejsc publicznych, skorelowanego z odpowiednią organizacją służby Policji i straży gminnych (miejskich).
5. Aktywny dzielnicowy, jako policjant pierwszego kontaktu, który identyfikuje lokalne problemy bezpieczeństwa i porządku publicznego, dostarcza ważnych informacji pochodzących z rozpoznania rejonu i inicjuje lokalne inicjatywy na rzecz bezpieczeństwa.
6. Budowa lokalnych systemów powiadamiania o zagrożeniach, patologiach z wykorzystaniem: rad osiedli, sołtysów na obszarach wiejskich, korporacji taksówkowych, itp.
7. Wypracowanie mechanizmów współpracy między administracją samorządową, Policją wraz ze strażami gminnymi (miejskimi) i prywatnymi przewoźnikami, w szczególności korporacjami taksówkowymi.
8. Podjęcie systematycznej kontroli lokali gastronomicznych, punktów sprzedaży alkoholu pod względem: posiadania zezwolenia na sprzedaż alkoholu, spełniania norm sanitarno-epidemiologicznych i budowlanych (konieczna współpraca Policji z administracją samorządową, Sanepidem, PIH, itd.).
9. Przygotowanie i promowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, a zmniejszających anonimowość, takich jak: promowanie tzw. bezpiecznej architektury, oświetlenia, oznakowania informacyjnego.
10. Organizacja konferencji i seminariów promocyjnych i edukacyjnych.
11. Prowadzenie edukacji na rzecz bezpieczeństwa.
12. Inicjowanie i prowadzenie prac w dziedzinie napraw dewastacji, eksponowanie odpowiedzialności za dbałość o utrzymanie porządku.

4.2. Przemoc w rodzinie

Problemy:

1. Brak reakcji, bierność i tolerancja dla przemocy w rodzinie i zachowań patologicznych.
2. Niska aktywność instytucji odpowiedzialnych za ustalenie potrzebujących pomocy oraz pomoc ofiarom przemocy w rodzinie.
3. Brak skutecznej współpracy instytucji odpowiedzialnych za zwalczanie przemocy w rodzinie.
4. Niski poziom świadomości społecznej i wiedzy o zachowaniach, reakcjach i działaniach, które są przejawami przemocy w rodzinie.

Zadania:

1. Promowanie odpowiednich wzorców życia rodzinnego (opartych na wzajemnej pomocy, szacunku, partnerstwie, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy itp.).
2. Edukowanie osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie procedury prawnej.
3. Zwiększenie skuteczności procedury Niebieskich Kart oraz zacieśnienie współpracy instytucji i organizacji społecznych świadczących pomoc prawną, psychologiczną i socjalną dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. Organizowanie szkoleń tematycznych dla osób pracujących nad ograniczeniem zjawiska.
5. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Zlecanie organizacjom pozarządowym zadań w zakresie szkoleń, poradnictwa, pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
7. Podniesienie wiedzy na temat symptomów przemocy w rodzinie wśród nauczycieli i pedagogów szkolnych.
8. Podniesienie wiedzy personelu medycznego na temat przemocy w rodzinie.

4.3. Bezpieczeństwo w szkole

Problemy:

1. Przestępstwa i wykroczenia w szkołach oraz w bezpośrednim sąsiedztwie szkół.
2. Łatwy dostęp do alkoholu i narkotyków w środowisku szkolnym.
3. Niewłaściwa reakcja społeczna na przejawy zjawisk patologicznych w otoczeniu szkół.

4. Niezadowalający stan współpracy osób, a także instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w środowisku szkolnym, a zwłaszcza na linii: dyrekcje – nauczyciele – uczniowie – rodzice – Policja, niski poziom wzajemnego zaufania, co może skutkować:

- brakiem możliwości identyfikacji istniejących problemów,
- obawą, niechęcią przed rzetelnym zajęciem się niepokojącymi zjawiskami.

5. Tolerancja dla zachowań patologicznych.

Zadania:

1. Rzetelna analiza i identyfikacja problemów bezpieczeństwa szkolnego nie tylko na poziomie ogólnym, ale także w odniesieniu do poszczególnych placówek oświatowych i ich okolic.

2. Ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń w szkołach oraz w bezpośrednim otoczeniu szkół.

3. Zbudowanie skutecznych i podlegających ocenie mechanizmów współpracy dyrekcji (nauczycieli) – rodziców – uczniów i Policji wraz ze strażami gminnymi (miejskimi) w zakresie bezpieczeństwa w szkołach.

4. Zwiększenie skuteczności ochrony szkół:

- patrole szkolne, posterunki w rejonach i placówkach najbardziej zagrożonych,
- powiązanie odpowiedzialności policjantów strażników gminnych (miejskich) za poszczególne rejon szkolne,
- upowszechnienie wizyjnego monitorowania wejść do szkół i placówek oświatowych dla dzieci i młodzieży.

5. Konsekwentne reagowanie na patologie – budowanie przekonania, że nie są one tolerowane.

6. Ograniczenie dostępu do alkoholu i narkotyków w środowisku szkolnym i około szkolnym.

7. Systematyczne kontrolowanie pod względem bezpieczeństwa szkół i ich okolic, w szczególności dróg do i ze szkoły.

8. Edukacja dla bezpieczeństwa, w tym także edukacja medyczna, ze szczególnym uwzględnieniem pierwszej pomocy.

9. Podniesienie wiedzy na temat symptomów przemocy w szkole wśród pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania oraz higienistek szkolnych.

10. Upowszechnienie w szkołach programów profilaktycznych ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród młodzieży, używania przez nią substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) oraz nadużywania środków przekazu elektronicznego.

11. Wykorzystanie środków masowego przekazu w celu promowania prospołecznych wzorców zachowań.

12. Przeciwdziałanie agresji i przemocy, trenowanie umiejętności unikania zachowań ryzykownych, uczenie prawidłowych zachowań w sytuacjach zagrożenia poprzez realizację różnych programów profilaktycznych.

Sposoby wsparcia realizacji zadań

1. Tworzenie grup szkolnych – łączących dyrekcje szkół, nauczycieli, rodziców, Policję i straże gminne (miejskie):

- dokonujących wspólnych analiz zagrożeń,
- wypracowujących szkolne programy bezpieczeństwa,
- oceniających stan bezpieczeństwa szkoły i okolicy.

2. Inicjowanie i prowadzenie badań dotyczących bezpieczeństwa szkolnego (takich jak np. badania „Opinia uczniów, nauczycieli oraz rodziców na temat bezpieczeństwa w szkole”)

3. Promowanie skutecznych rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa szkolnego:

- organizowanie konkursów „Bezpieczna szkoła”.

4. Rozszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kościelnymi na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa w szkole i jej okolicy.

5. Współpraca z organizacjami społecznymi i kościelnymi w celu propagowania spędzania wolnego czasu w sposób wolny od patologii.

4.4. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Problemy:

1. Duża liczba wypadków drogowych, szczególnie ze skutkiem śmiertelnym.
2. Duża ilość przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka.
3. Nadmierna prędkość pojazdów i liczne przypadki nie używania pasów bezpieczeństwa.

Zadania:

1. Zwiększenie liczby i aktywności patroli policyjnych na drogach, szczególnie w rejonie dróg, na których dochodzi do wypadków i kolizji (zintensyfikowanie wykrywania substancji psychoaktywnych u kierowców, intensyfikacja kontroli prędkości pojazdów wraz z ciągłym wdrażaniem nadzoru automatycznego).
2. Usprawnienie działań z zakresu kontroli technicznej pojazdu.
3. Intensyfikacja kontroli przewoźników pod względem przestrzegania przepisów ustawy o transporcie drogowym.

4. Edukacja w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego prawa innych uczestników tego ruchu.
5. Upowszechnianie zasad ratownictwa drogowego oraz z zakresu udzielania pierwszej pomocy.
6. Promowanie działań na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Sposoby wsparcia realizacji zadań:

1. Realizacja programów profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
2. Opracowanie i wdrożenie zasad kształtowania bezpiecznej przestrzeni w ruchu drogowym.

5. Propagowanie programu

Kampania promująca musi być czytelna, jasna, motywująca do właściwych zachowań w sferze bezpieczeństwa własnego i otoczenia. Społeczeństwu należy pokazywać, że warto nie tylko współpracować ze służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo, ale także samemu zadbać o bezpieczeństwo w swoim otoczeniu.

Najlepszym sposobem dotarcia do odbiorcy są środki masowego przekazu – regionalne i lokalne. Istotną rolę do odegrania będą mieli wyznaczeni pracownicy: Starostwa Powiatowego i Komendy Powiatowej Policji.

6. Monitorowanie i ocena realizacji programu

6.1. Czynniki dostarczające ocen

1. Poziom zagrożenia przestępczością i wykroczeniami według policyjnych statystyk.
2. Postrzeganie stanu bezpieczeństwa przez mieszkańców, w szczególności istotne będą badania poczucia zagrożenia mieszkańców.
3. Postrzeganie przez mieszkańców działań Policji i innych formacji ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ich ocena.
4. Rozwój rozwiązań technicznych na rzecz bezpieczeństwa.
5. Zmiany w infrastrukturze w celu tworzenia bezpiecznej przestrzeni.

6.2. Okresowość oceny

1. Jeden raz w roku w stosunku do całego programu BPG po przeprowadzeniu analizy stanu bezpieczeństwa.
2. Wyrywkowo – w stosunku do określonych obszarów (np. bezpieczeństwa w ruchu drogowym).

7. Finansowanie projektu

Finansowanie programu „Bezpieczny Powiat Gostyński” zostało rozłożone na okres 4 lat. Szereg przedsięwzięć realizowanych w ramach programu wpisuje się w zadania Starostwa Powiatowego i może być realizowana w ramach bieżącej działalności.

Opracowanie:

BZK przy współpracy z KPP, KPPSP, PPP i OSK